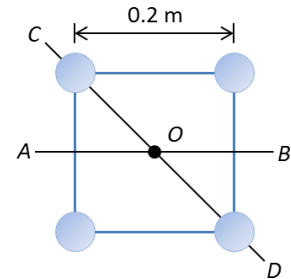

FYS-MEK 1110 / Vår 2018 / Ukesoppgaver #10 (10.-13.4.)

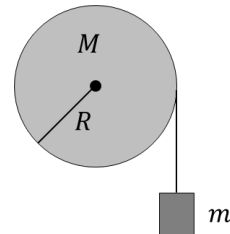
Test deg selv: (Disse oppgavene bør du gjøre hjemme før du kommer på gruppetimen.)

G1. Fire små kuler med masse $m = 0.2 \text{ kg}$ arrangeres i et kvadrat som vist i figuren. Kulene kan betraktes som punktmasser og forbindelsen mellom kulene betraktes som vektløs. Finn treghetsmomentet til legemet for en akse

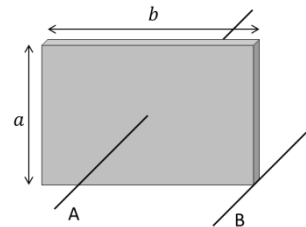

- som går gjennom senteret O vinkelrett på planet.
- AB som halverer kvadratet.
- CD som går diagonalt gjennom to hjørner av kvadratet.

G2. En eske med masse $m = 1 \text{ kg}$ er festet til enden av en masseløs snor som er viklet rundt en sylinder med masse M og radius $R = 0.1 \text{ m}$. Når systemet slippes fri beveger esken seg nedover og sylinderen roterer. Hva må massen M til sylinderen være for at sylinderen og esken skal ha samme kinetisk energi? Hva endrer seg hvis sylinderen har radius $R = 0.2 \text{ m}$?

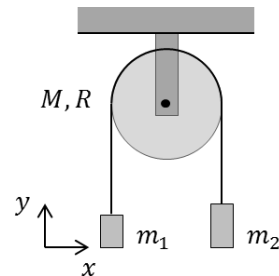

G3. Teghetsmomentet til en tynn, rektangulær plate med sidelengde a og b og masse M som roterer om en vinkelrett akse A gjennom massesenteret er: $I_A = \frac{1}{12} M(a^2 + b^2)$. Finn treghetsmoment I_B for rotasjon om akse B gjennom et hjørnepunkt.

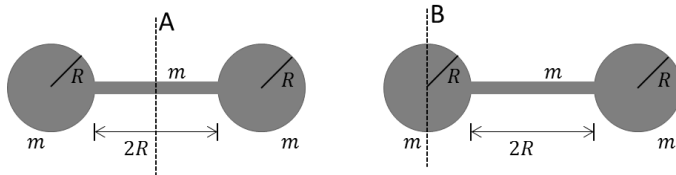
Gruppeoppgaver: (Disse oppgaver skal du jobbe med i gruppetimen.)

G1. To lodder med masse $m_1 = m$ og $m_2 = 2m$ er knyttet sammen med en masseløs snor som går over et hjul med masse $M = 2m$ og radius R . Hjulet kan rotere om en stasjonær akse uten friksjon, og treghetsmomentet er $I = \frac{1}{2} MR^2$. Opprinnelig er loddene på samme høyde $y = 0$. Når du slipper loddene fri synker m_2 ned mens m_1 går opp uten at snoren sklir over hjulet. Finn hastigheten til loddene som funksjon av den vertikale posisjonen. Du kan se bort fra luftmotstanden.

G2. Et hjul med radius $R = 0.1 \text{ m}$ roterer uten friksjon om en stasjonær horisontal akse gjennom sitt senter. En konstant tangensial kraft $F = 100 \text{ N}$ virker på hjulet i avstand R fra aksen. Hjulet starter i ro og etter en tid $t = 2 \text{ s}$ roterer hjulet med 10 omdreinger per sekund. Hvor stor er hjulets treghetsmoment?

G3. Et legeme består av to kuler med masse m og radius R og en tynn stav med samme masse m og lengde $L = 2R$. Treghetsmomentet for en kule som roterer om en akse gjennom massesenteret er $I_k = \frac{2}{5}mR^2$, treghetsmomentet for en tynn stav som roterer om en akse som er vinkelrett på staven gjennom massesenteret er $I_s = \frac{1}{12}mL^2$. Finn treghetsmomentet for legemet som roterer om aksene A og B som vist i figuren.

Fasit:

T1. $I_z = 0.016 \text{ kg m}^2$ $I_{AB} = 0.008 \text{ kg m}^2$ $I_{CD} = 0.008 \text{ kg m}^2$

T2. $M = 2m$

T3. $I_B = \frac{1}{3}M(a^2 + b^2)$

G1. $v = \sqrt{\frac{1}{2}gy}$

G2. $I = \frac{1}{\pi} \text{ kg m}^2$

G3. $I_A = \frac{137}{15}mR^2$ $I_B = \frac{317}{15}mR^2$